

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Human Rights and Refugees
Agency for Gender Equality

Broj: 10-37-3-78-2/24

Datum: 15. 1. 2024. godine

Veb-portal „ISTINOMJER“

Gabriele Moreno Locatelli 21,
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

PREDMET: Odgovor na novinarska pitanja, *dostavlja se*

Poštovane/poštovani,

Vezano za Vaš e-mail Agenciji za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, u nastavku dostavljamo odgovore na Vaša novinarska pitanja:

- **Koje aktivnosti su poduzete po pitanju ravnopravnog položaja i prava žena od početka mandata novog saziva Vijeća ministara?**

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 26. sjednici, održanoj 18.10.2023. godine, donijelo odluku o usvajanju Gender akcionog plana BiH 2023 - 2027 (GAP BIH), kao četvrte generacije sveobuhvatne strategije za uvođenje principa ravnopravnosti spolova u oblasti javnog i privatnog života u BiH. Predlagač je bilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI BiH). GAP BIH je plod zajedničkog rada Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH (ARS BIH MLJPI), Gender centra Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centra Republike Srpske. Ovaj bosanskohercegovački strateški dokument provode nadležni organi na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini a ključnu ulogu u koordinaciji provedbe GAP BIH imaju institucionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova (ARS BIH MLJPI i entitetski gender-centri).

Novi GAP BiH se oslanja na strateške ciljeve, prioritete i mjere prethodnog GAP-a BiH, državne i entitetske strategije razvoja, strategije i druge relevantne dokumente Vijeća Evrope, Evropske unije i Ujedinjenih nacija. GAP BIH sadrži ciljeve, programe i mjere za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u svim oblastima društvenog života i rada, i to: 1) Sprečavanje i suzbijanje nasilja po osnovu spola, uključujući nasilje u porodici, kao i trgovinu ljudima, 2) Javni i politički život i donošenje odluka, 3) Rad, zapošljavanje i pristup ekonomskim resursima, 4) Obrazovanje, nauka, kultura i sport, 5) Zdravlje, prevencija i zaštita, 6) Socijalna zaštita, 7) Rod i sigurnost, i 8) Ravnopravnost spolova u kontekstu zaštite okoliša i klimatskih promjena. Pomenuta nova, osma prioritarna oblast, uvedena je u skladu sa aktuelnim globalnim prioritetima i razrađuje mjere za unaprijeđenje ravnopravnosti spolova i društvene jednakosti u svim segmentima upravljanja okolišem.

Na nivou institucija Bosne i Hercegovine, kao i na nivou entitetskih vlada, usvojeni su i operativni planovi za provođenje GAP BIH. Operativnim planom su planirane aktivnosti koje će provoditi nadležne institucije u preciziranim rokovima do kraja 2027 godine. Pored toga, formiran je Koordinacioni odbor GAP BIH, tijelo nadležno za praćenje provođenja GAP BIH na nivou institucija BiH i Brčko distrikta BiH. Koordinacioni odbor čine predstavnici/predstavnice relevantnih institucija nadležnih za provođenje GAP-a. Takođe, formirani su koordinacioni odbori institucija na nivou entiteta koje su nadležne za provođenje i praćenje provođenja GAP BiH.

Na 20. sjednici, održanoj 23. 8. 2023, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je primilo na znanje Informaciju o Preporukama Komiteta potpisnica Istanbulske konvencije Vijeća Evrope o implementaciji Preporuka iz izvještaja Komiteta GREVIO-a za BiH o provedbi Istanbulske konvencije. Na pomenutoj sjednici, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je zadužilo MLJPI BIH da Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine dostavi pomenuti izvještaj, kao i Preporuke Komiteta potpisnica Istanbulske konvencije. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je razmotrila Izvještaj i Preporuke i također donijela zaključak kojim se zadužuje Vijeće ministara BiH da, u saradnji sa resornim institucijama entiteta, Brčko distrikta BiH i kantona, izradi Plan mjera za provedbu GREVIO preporuka. U skladu sa ovim zaključcima, ARS BIH MLJPI je preduzela korake na izradi Plana mjera i pozvala relevantne institucije i nivoe vlasti da se uključe u ovaj proces. Pozivu su se odazvale resorne institucije Bosne i Hercegovine, Brčko distrikta BiH, Gender centar Federacije BiH i dio pozvanih ministarstava Federacije Bosne i Hercegovine (federalna ministarstva zdravlja, rada i socijalne politike, pravde, raseljenih i izbjeglih, unutrašnjih poslova i kulture i sporta). Gender centar Republike Srpske je krajem novembra 2023. godine obavijestio ARS BIH MLJPI da ne može da učestvuje u izradi navedenog Plana mjera jer ne postoji ustavni i zakonski osnov, ali da će u cilju saradnje koordinacionih tijela redovno razmjenjivati informacije, a po usvajanju Akcionog plana RS.

U kontekstu nužnosti hitnog odgovora na pojave femicida u Bosni i Hercegovini, ministar za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, dr Sevlid Hurtić je polovinom avgusta 2023. godine održao hitan sastanak sa predstavnicama Sigurne mreže BiH, mreže nevladinih organizacija u okviru kojih djeluju sigurne kuće za žrtve rodno zasnovanog nasilja. Na sastanku su dogovoreni i doneseni konkretni Zaključci koji se tiču prioriteta pitanja provedbe Preporuka komiteta Vijeća Evrope za praćenje provedbe Istanbulske konvencije, a u svrhu efikasnije zaštite i prevencije rodno zasnovanog nasilja i femicida u našem društvu. Pored toga, ministar Hurtić je realizovao i posjete terenu, te susrete sa relevantnim ministrima i predstavnicima/cama lokalnih zajednica a u cilju preveniranja slučajeva femicida u budućnosti.

- **Koje aktivnosti su poduzete po pitanju postizanja potpune rodne ravnopravnosti tokom 2023. godine?**

S obzirom da su 2023. godinu obilježili slučajevi femicida (rodno zasnovanih ubistava žena), ARS BIH MLJPI je djelovala urgentno i inicirala tri hitna sastanka sa Upravnim odborom mreže nevladinih organizacija „Sigurna mreža“. Također su, u saradnji sa OSCE-om, organizovana dva sastanka sa predstavnicima/ama policijskih i pravosudnih institucija po pitanju efikasnijeg sprječavanja rodno zasnovanog nasilja i femicida na kojem su dogovoreni konkretni koraci za naredni period. Dodatno, u saradnji sa udruženjem „Dignitet“ iz Mostara, organizovana je konferencija pod nazivom „Unapređenje pravne i društvene matrice za sprječavanje femicida i rodno zasnovanog nasilja u BiH“. Pored nekoliko javnih saopštenja i više istupa u medijima, ARS BIH MLJPI je nastavila finansijsku podršku sigurnim kućama u iznosu od 100.000 KM godišnje, za potrebe redovnih troškova održavanja („hladni pogon“).

Tokom 2023. godine značajan segment rada bilo je rukovođenje i koordiniranje Odborom za praćenje i izvještavanje po Istanbulskoj konvenciji i femicidu, s kojim su održana tri radna sastanka, uključujući i sastanak sa preko 30 predstavnika nadležnih institucija radi pripreme Plana mjera za provedbu GREVIO preporuka.

ARS BIH MLJPI je organizovala tri sastanka Koordinacionog odbora (KO) za praćenje provedbe GAP-a BIH i KO za nadzor nad provođenjem Akcionog plana za implementaciju UN Rezolucije 1325 "Žene, mir i sigurnost" u BiH, u svrhu participativnog pristupa planiranju, kao i razmatranja praktičnih aspekata provedbe GAP BIH i AP UNSCR 1325. Sastanci su održani u decembru 2022, februaru i novembru 2023.

godine. Kroz uključenost članova/članica koordinacionog odbora iz relevantnih institucija podstiče se vlasništvo institucija nad ciljevima i mjerama predviđenih GAP-om BiH i AP UNSCR 1325, kao i harmoniziran i koordiniran pristup provedbi akcionih dokumenata izrađenih i usvojenih u cilju postizanja ravnopravnosti spolova i različitim aspektima društvenog života. ARS BiH MLJPI je ostvarivala koordinaciju ovih aktivnosti koje su dio sveukupnih zajedničkih nastojanja institucija, nevladinih i međunarodnih organizacija u prevenciji i zaštiti od femicida u BH.

Tokom ovih konsultativnih sastanaka, tokom 2023. godine, finaliziran je četvrti po redu Akcioni plan za provedbu Rezolucije Vijeća bezbjednosti UN 1325 „Žene, mir i sigurnost“ za period 2023 – 2027, a koji je izrađen nakon uspješne provedbe prethodnog AP UNSCR 1325 za period 2018 - 2022. Međutim, novi AP UNSCR 1325 nije upućen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u proceduru usvajanja zbog negativnog mišljenja Gender centra Vlade RS.

ARS BiH MLJPI je tokom 2023. godine, kao i prethodnih godina, pružala stručnu podršku institucijama u uvođenju standarda ravnopravnosti spolova kroz obuke državnih službenika, održavanje konsultativnih sastanaka podrška usklađivanju propisa za domaćim i međunarodnim standardima za ravnopravnost spolova i dr. Usklađivanje politika i zakona sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini (ZORS BiH), odnosno integrisanje perspektive ravnopravnosti spolova u politike i zakone, od izuzetnog su značaja za postizanje ravnopravnosti spolova. U tom kontekstu, ARS BiH MLJPI je u 2023. godini izdala 25 mišljenja na nacрте zakona i podzakonskih akata u cilju njihovog usklađivanja sa ZORS BiH pri čemu je uočen pozitivan trend da institucije koje pripremaju pravne akte i politike sve češće prepoznaju potrebu uključivanja pitanja ravnopravnosti spolova i otklanjanje diskriminacije na osnovu spola. Izrađena je i Analiza usklađenosti postojećeg zakonodavstva sa odredbama ZORS BiH i Zakona o zabrani diskriminacije BiH. Analiza je otkrila postojanje neusklađenosti zakonodavstva u određenim oblastima i može poslužiti kao platforma za dalji rad institucija za ravnopravnost spolova u smjeru podrške nadležnim institucijama u uvođenju standarda ravnopravnosti spolova u pravne propise.

ARS BiH MLJPI je u skladu sa članom 26. Zakona o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini je u 2023. godini izdala dvije preporuke za nadležne institucije. U aprilu 2023. godine ARS BiH MLJPI je izdala Opću preporuku o razvoju materinstva i roditeljstva u Bosni i Hercegovini. Preporuka se, između ostalog, bavi i potrebom ujednačavanja minimalnih naknada za porodijsko odsustvo i usaglašavanja definicije porodijskog, očinskog i roditeljskog odsustva. Preporuka je zasnovana na nalazima istraživanja na tu temu koje je Agencija sprovela 2021. godine.

Povodom objava u medijima od 11. 11. 2023. godine, u kojima se pacijentice žale na postupanje ginekologa, načelnika Odjeljenja za humanu reprodukciju Kantonalne bolnice u Zenici, koji je prema njihovom mišljenju prilikom ginekološkog pregleda vršio radnje koje su doživjele kao seksualno uznemiravanje, ARS BiH MLJPI je izdala preporuku Kantonalnoj bolnici Zenica kojom preporučuje rukovodstvu bolnice da jasno propiše procedure pregleda u svrhu ocjene sposobnosti za vantjelesnu oplodnju koje, između ostalog, uključuju i jasno informisanje pacijentice o svim aspektima procedure i dobijanje njene saglasnosti.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je u julu 2023. godine usvojio Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine. Ove izmjene, pored ostalog, podrazumijevaju da nakon isteka porođajnog odsustva, žena sa djetetom najmanje do jedne godine života ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena, a za blizance, treće i svako sljedeće dijete ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena do navršene dvije godine života djeteta. Definirano je da ovo pravo može koristiti i zaposlenik - otac djeteta, ako žena za to vrijeme radi u punom radnom vremenu ili osoba koja se brine o djetetu u slučaju

smrti oba roditelja, ukoliko roditelji napuste dijete ili ako nisu u stanju da se brinu o djetetu. Izmjene čekaju potvrdu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U cilju sagledavanja pravog stanja problema razlika u prihodima između muškaraca i žena u Bosni i Hercegovini, ARS BIH MLJPI je realizovala analizu rodni razlika u plaćama u Bosni i Hercegovini na osnovu službenih podataka koje prikupljaju statističke institucije (npr. Anketa o potrošnji domaćinstva). Za Federaciju BiH je utvrđeno da rodni jaz u plaćama u FBiH iznosi 7% a ukoliko dodamo varijablu obrazovanja, tzv. kontrolisani jaz u plaćama iznosi najmanje 17%. Osim što je utvrdila rodne razlike u plaćama, analiza je identifikovala oblasti za unapređenje prakse prikupljanja rodno razvrstanih podataka od strane statističkih institucija. Npr. analiza rodnog jaza u plaćama u Republici Srpskoj nije mogla biti realizovana, obzirom da podaci iz relevantnog modula Ankete o potrošnji domaćinstva nisu editovani, niti imputirani, zbog veoma male stope odgovora. Ono što ohrabruje je da Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine po prvi put provodi anketu strukture primanja (SES), koja je u EU osnovni izvor podataka o rodni razlikama u prihodima, tako da ćemo u 2024. godini imati potpunije podatke o rodnom jazu u prihodima u Bosni i Hercegovini. U cilju skretanja pažnje javnosti na problem rodnog jaza u plaćama, ARS BIH MLJPI je uputila inicijativu da se "Dan jednakih plaća" uvrsti u Program obilježavanja značajnih datuma iz ljudskih prava, kojeg svake godine donosi Vijeće ministara BiH.

U 2023. godini realizovane su aktivnosti u skladu sa Akcionim planom za unapređenje ljudskih prava i osnovnih sloboda LGBTI osoba u BiH 2021 - 2023, koje uključuju inicijative i konsultativne sastanke s nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti i obuke državnih službenika/ca u Institucijama BiH na temu prava LGBTI osoba. ARS BIH MLJPI je realizovala i obuku u okviru Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine na temu „Zaštita prava LGBTI osoba u Bosni i Hercegovini“ za 17 polaznika/ca.

S obzirom na nedovoljna sredstva iz redovnog budžeta, ARS BIH MLJPI je nastavila proaktivno djelovati prema donatorskoj zajednici u BiH. U okviru saradnje sa Ambasadom Švedske u BiH, ostvareno je međuinstitucionalno partnerstvo ARS BIH MLJPI i Agencije za rodnu ravnopravnost Švedske. U toku je izrada zajedničkog, Partnerskog programa za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH za period 2024 – 2029. Cilj je uspostavljanje sveobuhvatne programske platforme za nastavak finansijskog mehanizma za implementaciju Gender akcionog plana BiH, kao finansijske podrške institucijama, kao i nevladinim organizacijama, za unapređenje socio-ekonomskih uslova za muškarce i žene, djevojčice i dječake.

ARS BIH MLJPI koordinira aktivnosti vezane za prevenciju seksualnog uznemiravanja i uznemiravanja na osnovu spola u institucijama Bosni i Hercegovini. Na osnovu Vodiča za prevenciju uznemiravanja na osnovu spola i seksualnog uznemiravanja u Institucijama Bosne i Hercegovine, 64 institucije sa nivoa BiH donijele su odluke o nultoj toleranciji za seksualno uznemiravanje i imenovale savjetnike/ce za prevenciju rodno zasnovane diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i uznemiravanja na osnovu spola koji su prošli osnovne i napredne obuke o prevenciji seksualnog uznemiravanja u organizaciji ARS BIH MLJPI i Agencije za državnu službu BiH. Kako bi unaprijedila mehanizam za prevenciju i zaštitu od seksualnog uznemiravanja, ARS BIH MLJPI je pripremila i dostavila savjetnicima Uputstvo za postupanje u slučajevima seksualnog uznemiravanja, a u 2024. godini nastavlja koordinaciju i aktivnosti sa imenovanim savjetnicima.

ARS BIH MLJPI, zajedno sa UN Women BiH koordinira realizacijom međunarodne kampanje "Generation Equality" u Bosni i Hercegovini. Višegeneracijska kampanja – međunarodni pokret „Generacija za ravnopravnost“ 2021 - 2026, ima za cilj stvaranje jednakih mogućnosti i zahtijevanje jednakih prava za sve osobe bez obzira na godine, rasu, vjeru, prebivalište, spol i seksualnu orijentaciju. U središtu kampanje su djevojke i mlade žene koje se mobiliziraju kako bi se čuo njihov glas i pokrenule

transformativne promjene. U okviru ove međunarodne kampanje uspostavljene su četiri Akcione koalicije u kojima aktivno učestvuju predstavnici/ce sva tri gender institucionalna mehanizma (Agencija i dva entitetska gender centra), i to:

- „Fizička autonomija, seksualno i reproduktivno zdravlje“, koju vodi UNFPA-om s fokusom na sveobuhvatno seksualno obrazovanje i HPV imunizaciju,
- „Ekonomska pravda i prava“, vodi UN Women sa fokusom na ekonomiju brige,
- „Rodno zasnovano nasilje“, koordinira UN Women fokusirajući se na seksualno nasilje,
- „Rod i klimatske promjene“, koju vodi UNDP – fokusirajući se na unapređenje podataka i zakona kada su u pitanju rod i klima.

Cilj akcionih koalicija je zajednički odgovoriti na izazove, prepreke, identificirati probleme i ponuditi potencijalna rješenja s konkretnim opredjeljenjima za unapređenje ravnopravnosti spolova i osnaživanje žena i djevojaka u BiH.

Osim akcionih koalicija, predstavnici nadležnih institucija, između ostalog, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, te Ministarstvo odbrane BiH, registrovali su se na globalnu platformu Generation Equality, kao odgovorni akteri koji su se obavezali da implementiraju neke od akcija predviđene Globalnim planom ubrzanja za rodnu ravnopravnost.

S ciljem unapređenja stanja rodne ravnopravnosti u javnom i privatnom sektoru, ARS BiH MLJPI saraduje sa UNDP na uvođenju „Pečata rodne ravnopravnosti“ za institucije BiH i privatne kompanije. U okviru ove saradnje, tokom 2023. godine realizovan je projekat uvođenja pečata rodne ravnopravnosti u Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH (VSTV BiH), s ciljem jačanja internih kapaciteta za integraciju perspektive ravnopravnosti spolova u okviru djelokruga rada VSTV BiH. VSTV BiH je prva institucija u BiH koja je pristupila realizaciji projekta, a samim tim i dobijanju „Pečata rodne ravnopravnosti“, koji se instituciji dodjeljuje po završetku projekta kao pokazatelj stepena uspješnosti usklađivanja i integracije rodne ravnopravnosti unutar same institucije. U nastavku ove zajedničke inicijative ARS BiH MLJPI i UNDP, Ministarstvo sigurnosti BiH je izrazilo namjeru za učešće u projektu tokom 2024. godine.

Takođe, počela je implementacija projekta „Pečat rodne ravnopravnosti u privatnom sektoru“, u okviru kojeg je formiran Savjetodavni odbor kojeg čine predstavnice/predstavnici institucija, akademske zajednice i nevladinog sektora u BiH. Projekat „Pečat rodne ravnopravnosti za privatni sektor u Bosni i Hercegovini“, koji ARS BiH MLJPI provodi u saradnji sa UNDP, pružit će kompanijama u privatnom sektoru u Bosni i Hercegovini informacije i alate kako bi postali inicijatori promjena, nudeći radne uslove koji promovišu ravnopravnost spolova, kao standarda za povećanje njihove produktivnosti, konkurentnosti i ekonomske dobiti.

Ove aktivnosti su kompatibilne i koordinirane sa postojećim intervencijama ARS BiH MLJPI na uvođenju ravnopravnosti spolova u privatni sektor u BiH. Naime, ARS BiH MJPI je izradila set Preporuka za promociju i postizanje ravnopravnosti spolova u radu i zapošljavanju u privatnom sektoru, koji podrazumijeva donošenje akcionih planova za ravnopravnost spolova na radnom mjestu, s ciljem ostvarivanja principa jednakog tretmana muškaraca i žena i izbjegavanje bilo kojeg oblika diskriminacije na osnovu spola. Ovi planovi služe za promovisanje jednakih mogućnosti i za uklanjanje prepreka koje onemogućavaju ženama i muškarcima uživanje jednakih mogućnosti unutar organizacije u kojoj rade. Njihov krajnji cilj je osiguravanje mjera za ostvarivanje stvarne (“de facto”) ravnopravnosti, a ne samo deklarativne ravnopravnosti spolova u privatnom sektoru u BiH.

U okviru Protokola za zaštitu braniteljica ljudskih prava (BLJP), potpisanog između MLJPI BiH i NVO koje predstavljaju BLJP, formiran je Savjetodavni odbor za zaštitu braniteljica ljudskih prava u Bosni i Hercegovini s ciljem savjetodavne podrške institucijama za poboljšanje položaja, odnosno jačanje mehanizama za zaštitu BLJP. Održana su četiri sastanka Savjetodavnog odbora tokom kojih je izrađen Plan rada Savjetodavnog odbora koji definiše aktivnosti, nosioce odgovornosti i rokove za nadležne institucije i nevladine organizacije, posebno Fondaciju lokalne demokratije (FLD) kao partnerske nevladine organizacije za provedbu aktivnosti na zaštiti prava BLJP, a koja koordinira sa drugim NVO.

Kao i prethodnih godina, i tokom 2023. godine je bio izražen proaktivan pristup ARS BIH MLJPI u korištenju asistencije i ekspertize koja se finansira iz donatorskih sredstava, a u svrhu jačanju kapaciteta institucija i civilnog društva u oblasti ravnopravnosti spolova u skladu sa EU standardima. Pored aktivnosti na pripremi novog Finansijskog instrumenta za provedbu GAP BIH (FIGAP), koje je sa entitetskim gender centrima koordinirala ARS BIH MLJPI, treba istaći provedbu dva projekta koji se finansiraju iz EU Instrumenta predpristupne asistencije (IPA) i koje koordinira ARS BIH MLJPI. U okviru IPA projekta „EU za rodnu ravnopravnost – GEF“ su unaprijeđeni kapaciteti kontakt-osoba za gender i EU integracije u institucijama sektora poljoprivrede, demokratije i ljudskih prava, kao i konkurentnosti i inovacija. Izgradnja kapaciteta je bila u oblasti integrisanja EU standarda ravnopravnosti spolova u politike i IPA programiranje. Na istu temu su realizovane i radionice sa nevladinim organizacijama koje djeluju u pomenutim sektorima. Takođe, u sklopu IPA projekta "EU za ljudska prava i antidiskriminaciju“, izrađena je procjena potreba i razvijeni moduli za edukaciju o rodno zasnovanoj diskriminaciji, te održani treninzi: trening trenera iz 40 lokalnih zajednica (LZ), treninzi za jačanje kapaciteta institucija u 13 LZ, treninzi za subjekte zaštite u 10 LZ za 364 polaznika/ce, treninzi za podršku razvijanju lokalnih gender akcionih planova u tri LZ treninzi za vulnerabilne grupe u šest LZ za 106 polaznika/ca, treninzi za pravosuđe u 4 LZ za 186 polaznika/ca. Ukupan broj učesnika-ca obuhvaćenih tokom pomenutih projekata premašuje 1000 osoba.

Pored provođenja projekata u okviru podrške iz IPA-e, ARS BIH MLJPI saraduje sa brojnim međunarodnim organizacijama, kao što su UN agencije (ranije navedeni projekti i aktivnosti sa UN Women i UNDP, zatim sa UNFPA), Vijeće Evrope, OSCE, Svjetska banka. Cilj je međusobna koordinacija aktivnosti na uvođenju ravnopravnosti spolova u BiH društvu, postizanje sinergije intervencija i resursa u ovoj oblasti, kao i ciljanog integrisanja perspektive ravnopravnosti spolova u projekte međunarodnih organizacija. ARS BIH MLJPI, zajedno sa UN Women, kopredsjedava Međunarodnom grupom za ravnopravnost spolova (IWGE) koja se periodično sastaje i razmjenjuje informacije, iskustva i prakse u provođenju projekata i/ili pojedinačnih aktivnosti na ostvarivanju ravnopravnosti spolova u različitim društvenim oblastima. Tokom 2023. godine održana su tri sastanka.

U cilju sveobuhvatne i lako dostupne edukacije za institucije, ARS BIH MLJPI trenutno priprema seriju vebinara za državne službenike/ce koji će obrađivati različite teme vezane za unapređenje ravnopravnosti spolova, integrisanje perspektive ravnopravnosti spolova u politike i provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini

Pored edukativnih, ARS BIH MLJPI provodi i redovne promotivne aktivnosti. Prisutnošću u medijima i objavljivanjem oko 15 saopštenja za javnost u 2023. godini i publikovanjem promotivnih materijala i istraživanja, ARS BIH MLJPI djeluje javno u cilju obilježavanja značajnih dana iz oblasti ravnopravnosti spolova, kao i s ciljem skretanja pažnje javnosti na aktuelne pojave u društvu i kršenje prava. Kao i prethodnih godina, tako je i 2023. godine, ARSBIH MLJPI postupala prema obavezama iz Programa obilježavanja značajnih datuma u BiH kao što su:

- 8. mart – Međunarodni dan žena, povodom kojeg se organiziraju brojne manifestacije u saradnji sa ambasadama u BiH, institucijama svih nivoa vlasti, te međunarodnim i domaćim nevladinim organizacijama;
- Međunarodni dan djevojčica u informaciono-komunikacionim tehnologijama (IKT) - *Girls Day in ICT!* – četvrti četvrtak četvrtog mjeseca;
- 15. maj - Međunarodni dan porodice;
- 17. maj – Međunarodni dan borbe protiv homofobije, lezbofobije, bifobije, transfobije i interseksfobije
- 15. oktobar – Međunarodni dan žena na selu;
- 19. novembar - Međunarodni dan muškaraca;
- 16 dana aktivizma u periodu od 25.novembra (Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama– 10. decembra (Međunarodni dan ljudskih prava).

U ovom odgovoru navedene su ključne aktivnosti koje su poduzete tokom 2023. godine u okviru redovnog rada ARS BIH MLJPI, a koje predstavljaju samo dio sveukupnih nastojanja u dugoročnom procesu postizanja potpune rodne ravnopravnosti u BiH društvu.

S poštovanjem,

DIREKTORICA
Samra Filipović-Hadžiabdić